NASES

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE SIEŤOVÉ A ELEKTRONICKÉ SLUŽBY

Výročná správa Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby 2024

Obsah

Úvodné slovo generálnej riaditeľky

Vážení čitatelia,

rok 2024 bol pre NASES rokom, ktorý priniesol výrazné impulzy pre rast agentúry. Príkladom je jej transformácia na nákladovo efektívneho poskytovateľa IT služieb pre štátnu a verejnú správu. S cieľom vytvoriť efektívnu organizačnú štruktúru, podporujúcu naplnenie strategických cieľov NASES, sa v roku 2024 vytvorila aj nová organizačná jednotka – Sekcia stratégie, IT architektúry a riadenia projektov.

NASES s využitím pôvodného tímu špecialistov (najmä analytikov a projektových manažérov), a jeho posilnením a rozšírením o nové kompetencie (najmä v oblasti architektúry, stratégie a DevSecOps inžinieringu), v priebehu roka 2024 vybudoval v rámci tejto novej sekcie tím, ktorý má odborné znalosti a skúsenosti pre kompletné pokrytie životného cyklu projektov.

Jednou z priorít agentúry je aj implementácia projektov modernizácie a rozvoja Ústredného portálu verejnej správy v rámci Programu Slovensko 3.0, financovaných v rámci Plánu obnovy a odolnosti, ktorého víziou je transformovať a zjednodušiť platformy, využitie dát a služieb tak, aby sa zabezpečilo naplnenie strategických cieľov.

Kľúčovým impulzom bol v júni 2024 aj podpis zmluvy na implementáciu projektov modernizácie a rozvoja Ústredného portálu verejnej správy v rámci Programu Slovensko 3.0, financovaných v rámci Plánu obnovy a odolnosti, ktorého víziou je transformovať a zjednodušiť platformy, využitie dát a služieb tak, aby sa zabezpečilo naplnenie strategických cieľov.

Cieľom Investície je umožniť občanom a podnikateľom, aby rýchlo a jednoducho administratívne vyriešili životné situácie na jednom mieste. Prioritné životné situácie sú vnímané z pohľadu občanov a podnikateľov ako rôzne udalosti, ktorými prechádzajú v rámci svojho života. Dosiahnutie cieľov Programu Slovensko 3.0 však vyžaduje aj zásadnú zmenu doterajšieho operačného modelu prevádzky, údržby a rozvoja informačných systémov, prevádzkovaných NASES.

V súčasnosti je denno-denná, rutinná prevádzka ÚPVS (tzv. L2 podpora), ako aj údržba a rozvoj ÚPVS (tzv. L3 podpora) plne zabezpečovaná externými dodávateľmi. Tento stav vytvára kritickú závislosť verejnej správy na úzkom okruhu dodávateľov. Jednou zo strategických priorít štátu v oblasti digitalizácie je postupná eliminácia takéhoto stavu.

Ústredný portál verejnej správy, ktorý prebieha už deviaty rok v režime 24 hodín, 7 dní v týždni, je nielen centrálnou „bránou" k informačným zdrojom a službám verejnej správy, ale zároveň umožňuje aj prístup k elektronickým schránkam, ktoré významne odbúravajú administratívu bez nutnosti osobnej návštevy konkrétneho úradu. V roku 2024 sme zaznamenali výrazný nárast počtu zriadených a aktivovaných elektronických schránok, čo predstavuje záujem občanov o ich využívanie. Záujem komunikovať prostredníctvom elektronickej schránky evidujeme aj u fyzických osôb, ktoré nie sú štátnymi občanmi SR a právnických osôb, ktoré nemajú sídlo na území SR.

Ďalším významným krokom agentúry je prevzatie Centrálnej API manažment platformy do pilotnej produktívnej prvádzky od 1. júla 2024. Jej úlohou je centrálne manažovanie a sprístupnenie API služieb informačných systémov verejnej správy a poskytnutie služieb integračnej platformy pre riadenie a publikáciu služieb informačných systémov verejnej správy prostredníctvom Open API.

NASES spravuje, prevádzkuje a rozvíja aj štátnu (privátnu) nadrezortnú sieť GOVNET, ktorá prepája OVM, ako sú ministerstvá, ústredné orgány a rôzne ďalšie štátne inštitúcie a ich centrálne registre. V roku 2024 boli pripojené dve nové OVM, čím sa celkový počet OVM pripojených do GOVNET 3 ustálil na čísle 286. V roku 2024 boli na novú infraštruktúru siete GOVNET v3 presunuté takmer všetky zostávajúce OVM. Presun do siete GOVNET v3 pre OVM znamenal výrazné zvýšenie bezpečnosti komunikácie, ktorú priniesla výmena koncových zariadení a zmena technológie pripojenia jednotlivých OVM.

Pretrvávajúca geopolitická situácia so stálymi a narastajúcimi hrozbami nás núti neustále zlepšovať naše bezpečnostné opatrenia. V rámci agendy NASES sme preto zamerali naše úsilie na posilnenie kybernetickej bezpečnosti a ochrany kritickej infraštruktúry. V roku 2024 sme implementovali pokročilé systémy pre detekciu a reakciu na kybernetické hrozby, ktoré nám umožňujú rýchlejšie a efektívnejšie reagovať na incidenty. Naša spolupráca s medzinárodnými partnermi a odborníkmi v oblasti kybernetickej bezpečnosti nám pomáha udržiavať vysokú úroveň ochrany a pripravenosti na nové výzvy.

Jana Molnarová
Generálna riaditeľka NASES

Činnosť agentúry

Vznik Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby (ďalej aj„NASES“ alebo „agentúra“) sa viaže k dátumu 1. január 2009. NASES je príspevkovou organizáciou, ktorá bola založená z dôvodu zabezpečenia plnenia odborných úloh v oblasti informatizácie spoločnosti. NASES bola zriadená Úradom vlády Slovenskej republiky, neskôr bola dňa 1. januára 2019 delimitovaná na Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu (ďalej aj „ÚPVII“), ktorý sa následne dňa 1. júla 2020 transformoval na nové Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej aj „MIRRI“). NASES plní odborné úlohy v oblasti informatizácie spoločnosti, spravuje a prevádzkuje elektronické komunikačné siete, informačné technológie a služby ako pre orgány štátnej správy, tak aj pre fyzické a právnické osoby, ktoré požadujú informácie z informačných systémov, databáz a registrov verejnej správy.

Kľúčovými kompetenciami sú teda konkrétne prevádzka a rozvoj Ústredného portálu verejnej správy (ďalej aj „ÚPVS“ alebo „slovensko.sk“), dátovej siete GOVNET, prevádzka TESTA pre Slovenskú republiku, poradenská, konzultačná, sprostredkovateľská a školiaca činnosť v oblasti informatiky, informačných sietí, elektronických komunikačných sietí, výpočtovej techniky a neposlednom rade aj poskytovanie kvalifikovaných dôveryhodných služieb (ďalej aj „KDS“). Svojou činnosťou NASES významne podporuje rozvoj a rozširovanie služieb slovenského e-Governmentu, ktorý zefektívňuje a zjednodušuje komunikáciu ľudí so štátom a naopak, čím prispieva k úspore finančných prostriedkov a k napredovaniu informačnej vyspelosti verejnej sféry, súkromného a podnikateľského sektora na Slovensku. Prináša tak nové funkcie a kvalitu, stabilitu a bezpečnosť poskytovaných služieb.

V priebehu roka 2024 čelila agentúra mnohým výzvam. Nižšie uvedené kapitoly prezentujú hlavné prevádzkové ukazovatele, ktoré NASES v roku 2024 dosiahla pri poskytovaní služieb fyzickým osobám, právnickým osobám i orgánom verejnej moci, ako aj dôležité aktivity v oblasti rozvoja, ktoré v budúcnosti prinesú nové funkcie a zlepšia tak kvalitu, stabilitu, ale aj celkovú bezpečnosť poskytovaných služieb.

Úlohy a úspechy agentúry

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby (NASES) aktívne podporuje rýchlejší rozvoj a rozšírenie služieb e-Governmentu na Slovensku. Jej úsilie smeruje6k zjednodušeniu interakcie občanov s úradmi, čo má viesť k výraznejšiemu zlepšeniu

celkovej informačnej gramotnosti slovenskej spoločnosti.

NASES pôsobí ako hnací motor pre digitalizáciu verejných služieb, umožňujúc lepší a efektívnejší prístup k informáciám a administratívnym procesom. Cieľom je nielen ušetriť čas a prostriedky, ale tiež podporovať transparentnosť a participáciu občanov. NASES tak hrá kľúčovú úlohu vo vytváraní pokročilej informačnej spoločnosti, ktorá sa sústreďuje na potreby a pohodlie svojich občanov.

Agentúra prostredníctvom Slovenskej národnej certifikačnej autority (SNCA) vzdialene vydáva kvalifikované mandátne certifikáty, ktoré orgány verejnej moci potrebujú na autorizáciu (podpisovanie) svojich rozhodnutí.

Možnosť na podanie žiadosti o vydanie mandátneho certifikátu efektívnym spôsobom eliminuje všetky komplikácie spojené s cestovaním a osobnou návštevou pracoviska. Vzdialené vydávanie mandátnych certifikátov tak poskytuje pohodlné riešenie dostupné priamo z pracoviska alebo z domu držiteľa certifikátu.

Implementácia aktualizácií prebieha aj v elektronickej schránke. Týka sa úprav, ktoré výrazne pomáhajú zjednodušiť prácu s elektronickými správami. K všetkým novinkám vznikajú tiež inštruktážne videá.

Komunikácia s občanmi prostredníctvom technickej podpory je nevyhnutnou dôležitou súčasťou agentúry, keďže je prevádzkovateľom portálu slovensko.sk. Ústredné kontaktné centrum (ÚKC) je jednotným miestom na nahlasovanie technických problémov. Používateľom portálu slovensko.sk poskytovalo aj v roku 2024 poradenstvo a pomoc s elektronickými schránkami a s elektronickými službami 13 odborne zaškolených operátorov. V roku 2024 vybavilo ÚKC spolu 72 071 požiadaviek.

Rovnako ako v minulom roku, popri svojej bežnej agende realizovalo aj podporu pre projekt Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior - tabletov. Operátori si tak opäť rozšírili svoje odborné znalosti a prehĺbili kvalifikáciu, vďaka čomu sa agentúre podarilo zvýšiť profesionálnu úroveň poskytovaných služieb.

Počas roku 2024 sa, ako už je tradične zvykom, vytváral priestor na vzdelávanie zamestnancov. NASES sa systematicky usiluje o vytváranie podmienok, ktoré umožňujú zamestnancom posúvať sa v oblastiach ich pôsobenia. Zároveň však tiež poskytuje príležitosť na získavanie nových skúseností a vedomostí. Zamestnanci pravidelne absolvujú školenia v oblasti informačných technológií, bezpečnosti, manažérskych zručností a aktuálnych zmien v legislatíve.

NASES tiež spracúva listinné a elektronické žiadosti, ktoré sú doručované v súvislosti s elektronickými schránkami. Na ich spracovaní sa podieľa Odbor administratívnej prevádzky.

V roku 2024 bolo celkovo doručených 9 282 a **celkom spracovaných 9 243 žiadostí**. Z uvedeného počtu bolo spracovaných 7 149 listinných a 2 094 elektronických žiadostí.

V roku 2024 bola opätovne najviac zasielanou žiadosťou „Žiadosť o udelenie oprávnenia fyzickej osobe/právnickej osobe, na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou právnickej osoby, fyzickej osoby alebo orgánu verejnej moci," ktorých bolo doručených 5 400.

Záujem komunikovať prostredníctvom elektronickej schránky evidujeme aj u právnických osôb, ktoré nemajú sídlo na území SR. Ide najmä o krajiny ako napríklad Česká republika, Poľská republika, Francúzsko, Švajčiarsko, Veľká Británia a Nemecko. Prístupy pre zahraničných štatutárov do elektronických schránok právnických osôb sme zriaďovali aj prostredníctvom prihlasovania sa cez eIDAS Node.

Proces zriaďovania elektronických schránok pre fyzické osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi SR, sa v roku 2024 zjednodušil a plne zautomatizoval. Elektronické schránky cudzincov sa zriaďovali automatizovane na základe dávky z registra fyzických osôb.

Odbor administratívnej prevádzky rovnako poskytuje súčinnosť a informácie pre OVM a pre orgány činné v trestnom konaní. Za rok 2024 bolo spracovaných 80 žiadostí o súčinnosť.

Ústredný portál verejnej správy

Prevádzkovanie Ústredného portálu verejnej správy (ďalej aj „ÚPVS“ alebo „portál“ či „slovensko.sk“) prebieha už deviaty rok v režime 24 hodín, 7 dní v týždni. Portál je centrálnou „bránou“ k informačným zdrojom a službám verejnej správy. Obsahuje nielen informačné texty pre občanov, cudzincov, podnikateľov a pre inštitúcie na úspešnú elektronickú komunikáciu, ale aj prepojenie na elektronické služby, ktoré poskytujú priamo jednotlivé rezorty. Zároveň umožňuje prístup k elektronickým schránkam, ktoré významne odbúravajú administratívu bez nutnosti osobnej návštevy konkrétneho úradu.

ÚPVS je portálom informačného charakteru, kde si návštevníci okrem vyhľadania elektronických služieb môžu na lepšiu orientáciu pozrieť prehľad aktuálnych oznamov, noviniek, blížiacich sa povinností, ale aj návody, inštruktážne videá a informačné obrázky, vysvetľujúce základné aspekty súvisiace s e-Governmentom, ktoré zabezpečuje Redakcia NASES.

Pre odbornú verejnosť zverejňuje redakcia aj tzv. Plán technických odstávok a Release plán, ktorý zohľadňuje všetky aktuálne prebiehajúce, plánované, prípadne nezrealizované aktivity, ktoré by mohli mať vplyv na dotknuté elektronické služby alebo informačné systémy. Release plán je zverejňovaný operatívne podľa potreby tak, aby sa s ním všetky zúčastnené strany dokázali oboznámiť v dostatočnom časovom predstihu. Podrobné technické informácie o prácach zverejňuje redakcia aj pre integrované subjekty na komunitnom portáli Partner Framework Portal.

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby pravidelne komunikuje so svojimi odberateľmi prostredníctvom mesačného newslettera, ktorý poskytuje aktuálne informácie o našich aktivitách, projektoch a novinkách v oblasti elektronických služieb. Táto forma komunikácie si získala stabilnú pozornosť, o čom svedčí aj počet aktívnych odberateľov, ktorý v tomto období presahuje 4 300 aktívnych príjemcov.

Redakcia tiež zabezpečuje prípravu interných materiálov a ich kontrolu, vrátane spracovania podkladov pre prezentácie, školenia či interné publikácie odboru. Okrem toho sa podieľa na koordinácii tvorby obsahu, jeho jazykovej a štylistickej úprave a zabezpečuje, aby všetky materiály spĺňali stanovené normy kvality a zodpovedali aktuálnym požiadavkám organizácie.

Okrem informačnej agendy spolupracujú redaktori aj na iných interných projektoch, poskytujú odpovede na otázky ostatných odborov, sekcií, prípadne rezortov. Odpovedajú na otázky používateľov, ktoré sú zasielané na redakčný e-mail alebo prostredníctvom sociálnej siete, alebo sú priradené operátormi Ústredného kontaktného centra cez rozhranie Service Desk.

ÚPVS na sociálnych sieťach

Rok 2024 bol obohacujúci aj vo sfére sociálnych sietí. NASES spravuje Facebook, Instagram, Linkedin i Youtube kanál, pri ktorých je aj v súčasnosti pozorovaný pozitívny trend dosahov na používateľov. Prostredníctvom všetkých kanálov sa agentúra dostáva bližšie k občanom a informuje ich o nových možnostiach elektronickej komunikácie so štátom. Je to skvelý priestor na tvorbu nového obsahu a propagovanie mÚPVS v budúcnosti.

Číselné údaje k elektronickým schránkam a transakciám

Aj v roku 2024 boli priebežne zriaďované, aktivované a deaktivované elektronické schránky fyzickým osobám, fyzickým osobám (podnikateľom), právnickým osobám a orgánom verejnej moci. V porovnaní s rokom 2023, keď si elektronickú schránku aktivovalo 267 712 fyzických osôb (FO) a 510 816 právnických osôb (PO), v roku 2024 to bolo 307 730 FO a 543 213 PO, teda celkovo je to o 72-tisíc aktivácií viac. Vlani malo elektronickú schránku zriadenú celkovo už 5 691 164 FO a 1 696 042 PO, teda takmer o 182-tisíc viac ako v roku 2023.

Koncom roka 2024 si mohli používatelia cez portál slovensko.sk vyhľadať vyše 2 969 elektronických služieb, v súvislosti s ktorými sa spracovalo 3 619 229 oznámení, 2 861 101 podaní, 27 055 965 rozhodnutí. Z toho bolo 3 651 152 rozhodnutí zaslaných prostredníctvom Centrálneho úradného doručovania (ďalej aj „CÚD"), v rámci ktorého sa vyhotovujú a doručujú listinné rovnopisy elektronických úradných dokumentov, čo predstavuje úsporu 9 418 278,72 €. Počet rozhodnutí zaslaných cez CÚD narástol oproti roku 2023 o 32.84 %.

Cez ÚPVS prešlo v roku 2024 spolu 167 027 217 všetkých elektronických transakcií, t. j. technické a biznis transakcie, čo je o 11 703 410 viac ako v roku 2023. Biznis transakcie predstavujú zrealizované podania, rozhodnutia, oznámenia, SkTalk2 (správy v starom formáte), uložené správy do rozpracovaných a odoslaných správ. Technické transakcie sú správy s technickými informáciami (napr. potvrdenia o odoslaní elektronických podaní).

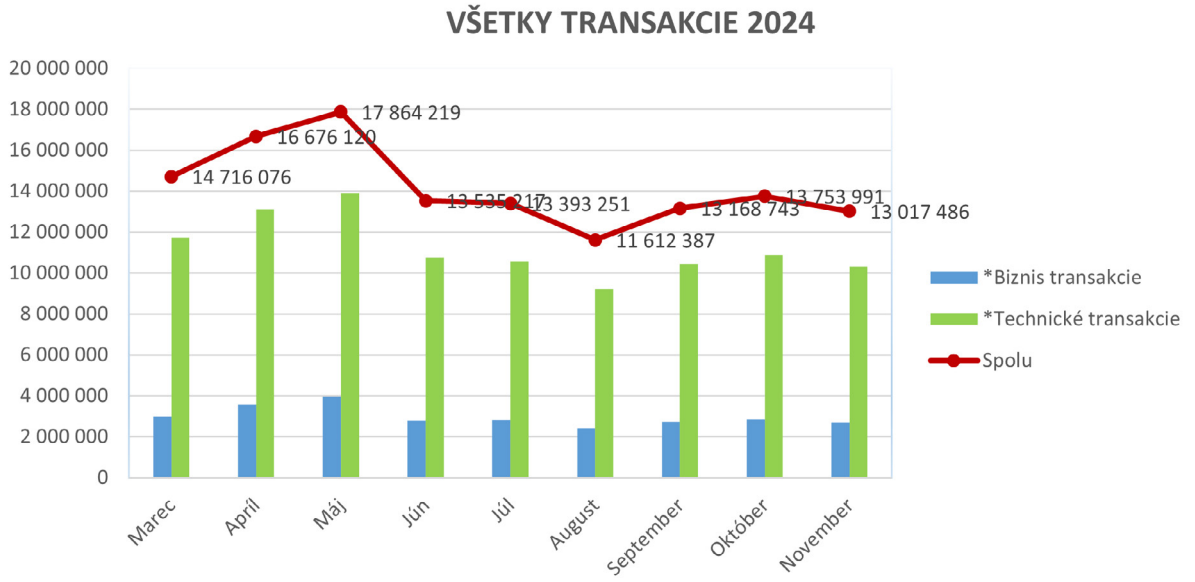

Integrácie na ÚPVS v číslach

NASES ponúka na ÚPVS prístup nielen formou webového rozhrania cez portál slovensko.sk, ale aj možnosť automatizovaného technického spôsobu pristupovania do elektronických schránok cez tzv. integráciu.

Integrovaným subjektom sa po splnení podmienok umožňuje pracovať priamo v ich agendových systémoch bez nutnosti následnej manuálnej kontroly dotknutej elektronickej schránky na GUI rozhraní ústredného portálu.

V roku 2024 bolo medzi agentúrou a jednotlivými konzumentami služieb ÚPVS schválených a podpísaných spolu 47 Dohôd a Dodatkov k Dohode o integračnom zámere (DIZ), 60 subjektov v postavení konzumenta prešlo po realizácii akceptačných testov (UAT) a schválení Akceptačného protokolu (AP) so svojimi projektami do produkčnej prevádzky ÚPVS.

Integráciu na ÚPVS začali využívať nielen subjekty zo Slovenskej republiky, ale napríklad

aj z Česka.

Agentúra spravovala ku koncu roka 2024 spolu 5747 aktívnych technických účtov. Služby Registra autentifikačných certifikátov (RAC) sú povinne používanými službami pre každú registráciu, zmenu alebo zrušenie technických účtov, autentifikačných certifikátov a poskytovateľov služieb. Žiadateľ má možnosť požiadať o jednotlivé úkony týkajúce sa technického účtu alebo poskytovateľa služieb cez Profil na ÚPVS, alebo prostredníctvom elektronických služieb.

Odbor integrácií vytvoril na stránke NASES novú prehľadnú sekciu Integrácie, ktorá prehľadne popisuje jednotlivé kroky k úspešnému dokončeniu integračného procesu a odpovede na najčastejšie kladené otázky na webovom sídle NASES.

Ústredné kontaktné centrum

Používateľom portálu slovensko.sk poskytovalo aj v roku 2024 poradenstvo a pomoc s elektronickými schránkami a s elektronickými službami odborne zaškolení 13 operátori Ústredného kontaktného centra (ďalej ÚKC) v pracovných dňoch od 8.00 h do 18.00 h, v stredu až do 21.00 h. Komunikácia prebiehala tak ako pominulé roky, a síce telefonicky alebo prostredníctvom e-mailov. Používatelia sa mohli svoje otázky pýtať aj cez verejne dostupný online kontaktný formulár.

Rovnako poskytujú operátori podporu aj pre Slovenskú národnú certifikačnú autoritu, ktorá poskytuje používateľom kvalifikované dôveryhodné služby. Používatelia sa na ÚKC obracajú najmä pri potrebe pomoci s mandátnymi certifikátmi a elektronickými pečaťami.

ÚKC je teda jednotným miestom na nahlasovanie technických problémov znemožňujúcich postup podľa zákona o e-Governmente, preto sa naňho občania obracali aj v prípade, ak potrebovali vydokladovať existenciu a trvanie týchto problémov a to napríklad pri neočakávanom dočasnom výpadku alebo pri plánovanej odstávke.

V roku 2024 vybavilo ÚKC **spolu 72 071 požiadaviek**. Rovnako ako v minulom roku popri svojej bežnej agende realizovalo aj podporu pre projekt **Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior - tabletov.**

Štandardne sa používatelia vo väčšej miere dopytovali aj na problematiku súvisiacu

s podpisovaním elektronických dokumentov kvalifikovaným elektronickým podpisom. Veľkú skupinu požiadaviek tvorili aj otázky k technickej podpore o inštalácii a nastavení softvéru potrebného na prihlásenie sa na portál a do elektronickej schránky, na podpisovanie a na ovládače čítačiek čipových kariet.

Odbor aplikácií

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby prevzala od 1. júla 2024 do pilotnej produktívnej prevádzky Centrálnu API manažment platformu. Úlohou Centrálnej API manažment platformy je centrálne manažovanie a sprístupnenie API služieb informačných systémov verejnej správy a poskytnutie služieb integračnej platformy pre riadenie a publikáciu služieb informačných systémov verejnej správy prostredníctvom Open API.

Dohľadové centrum

Na Dohľadovom centre (DC) pracuje 12 odborne vyškolených analytikov prevádzkových a bezpečnostných incidentov, v ktorých kompetencii je aktívny prevádzkový a bezpečnostný dohľad v režime 24/7. Medzi hlavné činnosti Dohľadového centra patrí monitorovanie udalostí získaných prostredníctvom detekcie z monitorovacích systémov a taktiež zodpovednosť za včasnú eskaláciu bezpečnostných udalostí.

Pracovníci dohľadového centra spolupracujú s riešiteľskými skupinami na vyšších úrovniach podpory v rámci agentúry (NASES). Jednou z ďalších aktivít dohľadového centra je vykonávanie činností spojených s evidovaním, vyhodnocovaním a prvotnou analýzou bezpečnostných počítačových hrozieb a udalostí.

Zamestnanci DC sa zúčastňujú a absolvujú špecializované školenia, semináre a certifikačné kurzy a taktiež sa podieľajú na vypracovávaní postupov pri vytváraní znalostnej databázy.

V priebehu roku 2024 spracovali 15 229 požiadaviek, 1 508 incidentov a 7 645 bezpečnostných upozornení.

Odbor Core Systémov

V rámci projektu mÚPVS a SvK 3.0 sme na základe požiadaviek infraštruktúrnych prerekvizít a v spolupráci s dodávateľom odladili a zastabilizovali novú infraštruktúru komunitného cloudu Private cloud appliance (PCA) na platforme Oracle v dátových centrách dátové centrum SPP a dátové centrum datacube. Nasadili sme posledný „upgrade release" v PCA za účelom dosiahnutia plných funkcionalít na základe požiadaviek a vlastnosti PCA infraštruktúrnych požiadaviek pre projekt a prevádzku. S príchodom nových funkcionalít v PCA sme docielili možnosť vytrvať Oracle Kuberetes Environment (OKE) z dôvodu funkčných požiadaviek infraštruktúrnych požiadaviek pre projekt SvK 3.0.

Úspešne sme nainštalovali Tivoli Storage Manager (TSM) vrátane agentov za účelom zálohovania a obnovy všetkých IS prevádzkovaných na danej platforme.

V rámci konceptu workplace management prevádzkujeme pre agentúry Agentúra pre nájomné bývanie, Úrad pre územné plánovanie a výstavbu a Národná agentúra dopravná autorita služby ako „active directory", „domain name server", „exchange" a „distributed file system".

Pre projekt mÚPVS sme vytvorili PROD prostredie kde sme nasadili komplexný balíček mÚPVS modulov (CMS, SM, VaN) na Kubernetes platforme.

Prebehlo prvotne nasadenie aplikačného monitoringu Dynatrace na prevádzkovaných IS v prostredí PCA pre jednotlivé IS.

V rámci odboru SPIS/CORE a za spolupráce Sekcie bezpečnosti prebehol „proof of concept" (pozn. red.: inak dôkaz konceptu, tiež známy ako dôkaz princípu, je počiatočná realizácia určitej myšlienky alebo metódy s cieľom preukázať jej uskutočniteľnosť alebo životaschopnosť) pre „data lost protection", analýza, základné nastavenia a overenie funkcionality, čoho výsledkom je nasadenie do produkcie rámci prevádzky IS.

Vybudovanie Gitlab pre účely nahrávania balíčkov modulov do repozitárov pre IS mÚPVS a SvK 3.0, Zároveň sme prebrali interný Gilt Lab zo spoločnosti SKIT do prostredia HCI kde prebehla (analýza, migrácia a obnovenie GitLab).

V rámci nepodporovanej technológie HW/SW dôležitého komponentu (storage) prebehla výmena novej HW technológie IBM Cloud Object Storage (COS) v prostredí

PROD UPVS (analýza, obstaranie, inštalácia/konfigurácia, migrácia dát, zaradenie do PROD prevádzky).

Pre zabezpečenie potrebného výkonu v rámci prevádzky projektu ÚPVS a taktiež z dôvodu zvýšenia odolnosti proti potencionálneho výpadku sme spustili aktivity na doplnenie do existujúcej infraštruktúry 12 serverov do ÚPVS PROD do voľných pozícii do existujúcich chassis Dell M1000e Blade Enclosure.

Zapojili sme do PROD/FIX prostredia ÚPVS štyroch kusov páskových knižníc IBM TS4300 na súčasný IS IBM TSM z dôvodu efektívnejšieho zálohovania PROD dát.

Vytvorili sme celého infraštruktúrneho prostredia vrátane sieťových pre rekvizít na základe požiadaviek projektu pre nasadenie IS MUKC v prostredí Hyper-converged infrastructure.

Prevádzkujeme a riešime problémy na IS eDOV, MOV RV pri obzvlášť kritických situáciách na nepodporovanej infraštruktúre.

Vládna sieť GOVNET

Sieť GOVNET, ktorú spravuje, prevádzkuje a aj rozvíja NASES, je možné v skratke definovať ako štátnu (privátnu) nadrezortnú sieť, ktorá prepája OVM, ako sú ministerstvá, ústredné orgány a rôzne ďalšie štátne inštitúcie a ich centrálne registre. Pod OVM sa na účely tejto výročnej správy rozumie centrálny bod napojenia privátnej siete konkrétnej inštitúcie na GOVNET.

V roku 2024 boli pripojené dve nové OVM, čím sa celkový počet OVM pripojených do GOVNET 3 ustálil na čísle 286. V roku 2024 boli na novú infraštruktúru siete GOVNET v3 presunuté takmer všetky zostávajúce OVM. Presun do siete GOVNET v3 pre OVM znamenal výrazné zvýšenie bezpečnosti komunikácie, ktorú priniesla výmena koncových zariadení a zmena technológie pripojenia jednotlivých OVM.

Ukázalo sa, že zabezpečenie vlastnej DDoS ochrany z národného projektu bol krok správnym smerom a dennodenne zabraňuje množstvu kybernetických útokov vedených voči sieťam NASES. V roku 2024 prebehla aj na strane poskytovateľa medzinárodnej konektivity výmena volumetrickej ochrany poskytovanej na medzinárodných linkách a nám umožňuje ešte lepšie „dočisťovanie“ prichádzajúcej komunikácie.

V roku 2024 prebehla medzinárodne koordinovaná migrácia rackov (dátových rozvádzačov) celoeurópskej siete TESTAng do nových dátových centier NASES-u. Presun prebehol v spolupráci s medzinárodným teamom ľudí z TESTAng. Po presťahovaní prišlo ku kompletnej obmene hardware v týchto rackoch tak aby spĺňali najvyššie požiadavky na bezpečnosť siete TESTAng.

Sekcia stratégie, IT architektúry a riadenia projektov

Program Slovensko 3.0 – kľúčový rozvojový impulz pre rozšírenie portfólia a služieb NASES

Rok 2024 bol pre NASES rokom, ktorý priniesol výrazné impulzy pre rast agentúry a jej transformáciu na nákladovo efektívneho poskytovateľa IT služieb pre štátnu a verejnú správu.

Kľúčovým impulzom bol v júni 2024 podpis zmluvy na implementáciu projektov modernizácie a rozvoja Ústredného portálu verejnej správy v rámci Programu Slovensko 3.0, financovaných v rámci Plánu obnovy a odolnosti.

Víziou programu Slovensko 3.0 - Platforma pre Životné situácie – je transformovať a zjednodušiť platformy, využitie dát a služieb tak, aby sa zabezpečilo naplnenie strategických cieľov:

- Zjednodušenie prístupu k elektronickým službám pre občanov,
- Zníženie zložitosti v používaní elektronických služieb verejnej správy,
- Kontinuálne zlepšovanie a zvyšovanie spokojnosti s existujúcimi službami,
- Zvyšovanie podielu elektronickej komunikácie.

Jednotlivé projekty, realizované v rámci programu, adresujú nasledovné nasledujúce prioritné oblasti:

Oblasť	Aktivity /Moduly
Autentifikácia, autorizácia a správa identít	**IAM 3.0 (Identity and Access management)**
	Zastupovanie/Oprávnenia identity
	Portfólio a Profil klienta 2.0
	Stotožňovanie cudzincov
Oblasť	**Aktivity /Moduly**
Tvorba, evidencia a vizualizácia elektronických správ	**eFORM dizajnér** pre elektronické služby v životných situáciách
	Lokátor služieb 3.0
	Konštruktor správy a integrácie na CPK a MEP
	eDESK 3.0
	CEP 3.0
	Notifikácie v kontexte životných situácií
Orchestrácia procesov životných situácií a elektronickej komunikácie v štáte	**Centrálna zbernica udalostí** pre zbieranie vstupov do procesov
	Orchestračná platforma vrátane modulu pre konfiguráciu a modelovanie procesov
	Pilotný proces spracovania notifikácie (eventu) z OVM
	Konfigurácia **procesov životnej situácie** pre prioritné životné situácie
	Konfigurácia procesov elektronickej komunikácie so štátom v ÚPVS
Konsolidácia kvalifikovaných dôveryhodných služieb štátu v NASES	**Centralizácia KDS** poskytovaných NASES a ich **poskytnutie OVM** vrátane obmeny infraštruktúry pre splnenie požiadaviek auditu
Optimalizácia prevádzkovej Platformy pre ŽS	Implementácia služieb na vrstve Iaas, PaaS, Saas pre tenant, vytvorenie DEV/UAT/PREPROD/PROD, DevOps, implementácia princípov automatizácie Infrastructure As a Code (IaaC), HW platforma DC NASES

Celkový objem prostriedkov alokovaných na tieto projekty z Plánu obnovy a odolnosti je približne 27,7 mil. EUR.

Autentifikácia, autorizácia a správa identít

Služby prihlásenia, správy identít a oprávnení prispôsobené použitiu podľa aktérov (FO, PO, OVM) s dôrazom na responzívnosť, služby združenej federácie identít v kontexte riešenia životných situácií. Rozšírenie procesu autentifikácie o iné spôsoby

vrátane spôsobov onboardingu, ktorý nie je predmetom tohto projektu a bude vstupom z dokumentov zo stratégie MIRRI. Je kladený dôraz na vysokú dostupnosť a kvalitu služieb, ich rozšíriteľnosť bez nutnosti komplikovanej úpravy na strane integrujúcich sa subjektov a centrálnych blokov. Služby je nutné vedieť jednoducho škálovať, konfigurovať a dopĺňať.

Služby eIDAS sú pravidlá Európskej únie pre elektronickú identifikáciu, autentifikáciu, dôveryhodné služby, elektronické podpisy, elektronické pečate, elektronické časové pečiatky, elektronické dokumenty, elektronické doručovacie služby pre registrované zásielky, certifikačné služby pre autentifikáciu webových sídiel, predpísané Nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 910/2014.

S postupným tlakom na používanie elektronických služieb verejnej správy sa stávajú aktuálnejšími aj otázky súvisiace s poskytovaním elektronických služieb SR cezhraničným používateľom. Za takých pre potreby projektu sa budú považovať osoby, ktoré nie sú držiteľmi slovenských autentifikačných prostriedkov – eID/eRP. Doposiaľ v tejto skupine používateľov najviac rezonovala potreba prístupu zahraničných konateľov právnických osôb do ich elektronických schránok. Ešte komplexnejšie výzvy predstavuje nariadenie EÚ 2018/1724 o jednotnej digitálnej bráne. K implementácii nariadenia bola vypracovaná štúdia uskutočniteľnosti. Tá v zozname opatrení uvádza identifikáciu a autentifikáciu cezhraničných používateľov ako jeden z kritických bodov.

Pri riešení otázok identifikácie a autentifikácie nemožno vnímať používanie služieb verejnej správy elektronickými prostriedkami oddelene od ich používania inými kanálmi. Používateľ musí mať stále na výber medzi kanálmi, ktoré mu v danej situácii vyhovujú (s výnimkou tých agend, kde je elektronická forma vyžadovaná legislatívou). Akýkoľvek systém pre manažment identít musí brať do úvahy ako listinné, tak elektronické procesy.

Na portáli slovensko.sk je možné prihlásiť sa pomocou národného eIDAS uzla (eIDAS Node). Prihlásenie je určené pre fyzické osoby, ktoré sú držiteľmi zahraničného prihlasovacieho prostriedku vydaného v niektorej z krajín EÚ. V prípade portálu slovensko.sk je možné po úspešnom procese prihlásenia vstúpiť aj do prostredia elektronických schránok, ale prejavujú sa viaceré kľúčové nedostatky aktuálneho stavu. Doterajší stav a požiadavky na poskytovanie služieb aj pre cezhraničných používateľov poukázali na potreby zmien v tejto oblasti. Kľúčové nedostatky sa prejavujú pri používaní autentifikačných prostriedkov vydávaných mimo SR. Manažment týchto prostriedkov, ako aj súvisiacich evidencií identít je mimo kontroly SR.

Rozvoj služieb Portfólia a profilu klienta ako domovskej stránky pre prihláseného používateľa s prehľadom udalostí, ktoré od občana (FO, PO, OVM) vyžadujú pozornosť a aktivitu. Portfólio a profil klienta je osobná zóna prihláseného používateľa portálu ÚPVS, v ktorej sú inteligentne agregované personalizované informácie a služby konkrétneho klienta. Služby modulu umožnia manažovať a modifikovať vybrané údaje a nastavenia prihlásenej identity v Profile klienta. V rámci Portfólia klienta umožní zobrazovať responzívnu a intuitívnu domovskú stránku prihláseného používateľa so zobrazením prvkov podľa kontextu prihlásenej identity (FO, PO, OVM). Bude umožnené prehľadné zobrazenie informácií z ÚPVS a zapojených OVM v kontexte prihlásenej identity a to tak, aby daná identita vedela intuitívne identifikovať, kde je potrebná jej aktivita a vedela si zobraziť stavy svojich konaní/životných situácií v rámci verejnej správy, ak sú dané informácie dostupné. Prihlásená identita bude mať prehľad o priebehu konaní v rámci životnej situácie.

Tvorba, evidencia a vizualizácia elektronických správ

Služby vizualizácie elektronickej komunikácie občana a štátu

Jednou z motivácií je odstránenie vendor lock pre elektronickú schránku (eDESK) a rozšírenie jej využitia na elektronickú komunikáciu so štátom. Elektronická schránka musí byť variantná podľa identity (FO, PO, OVM) s kontextom na ich potreby a podľa zariadenia (mobil, desktop a pod.). Dôraz je kladený na responzivitu a intuitívnosť práce v eDESK.

Služby podpory procesu vytvorenia elektronickej správy spočívajú v podpore procesu vytvárania podaní a rozhodnutí vrátane integrácie na dátové zdroje pre inicializáciu podaní, technologickej zmeny prístupu k podpisovaniu, úhrade, evidencií stavov elektronických správ v kontexte konania a životnej situácie. Procesná a integračná optimalizácia aktivít pri vytváraní podaní a rozhodnutí v rámci centrálneho bloku, vrátane podporných služieb pre OVM pri vytváraní rozhodnutí a komunikácii na občana. V procese vytvárania podaní je potrebné zohľadniť i možnosť vytvárania asistovaných podaní na úradoch OVM ako alternatívu listinného/osobného podania pre podporu životných situácií alebo ako podpora proaktívnych služieb. (na základe údajov občana).

Služby notifikácie pre podporu komunikácie občana so štátom

Centrálny modul pre notifikácie pre notifikovanie občanov pre rôzne udalosti v rámci

eGovernmentu vrátane možnosti OVM zasielať notifikácie, vrátane kontextových notifikácií. Podpora pre notifikačné kanály email, push, SMS notifikácia. Komplexný modul pre správu notifikácií, vrátane integračných rozhraní. Podpora pre proaktívne notifikácie so smerovaním na životné situácie / elektronickú službu.

Služby vyrubovania a úhrady platby a ich zúčtovania pre elektronické dokumenty

Modul pre konfiguráciu, vytvorenie podkladov pre platbu a integráciu na platobnú bránu Štátnej pokladnice. Platby budú integrované do procesu vytvárania podania v rámci workflow tak, aby bolo možné podporiť riešenie životných situácií a to tak, aby predpis na úhradu mohol vzniknúť i na základe údajov podania a to i mimo správnych a súdnych poplatkov. Rovnako je potrebné zvážiť prepojenie procesu doručovania v súvislosti s úhradou per služba a nastavenie gestora.

Služby Centrálnej podateľne

Služby elektronickej podateľne v rámci elektronického doručovania, služby podpisovania primárne zamerané na súlad s eIDAS a rozvoj služieb v súlade so službami doručovania.

Orchestrácia procesov životných situácií a elektronickej komunikácie v štáte

Služby pre prijímanie eventov z modulov ÚPVS a agendových systémov OVM, ktoré obsahujú informácie o konaní, priebehu životnej situácie alebo zmene dát, či inej udalosti v rámci elektronického doručovania. Ich úlohou je zbieranie vstupov do procesov životných situácií.

Služby orchestračnej platformy vrátane služieb pre konfiguráciu a modelovanie procesov. Služba zabezpečuje nadizajnovanie procesov vrátane ich pravidiel bez nutnosti programovania, zvýšenie priepustnosti spracovania správ v procesoch.

Cieľom je vybudovať platformu, ktorá umožní modelovanie vybraných aktivít procesov životných situácií podľa štandardu BPMN 2.0 tak, aby následne bolo možné orchestrovať životné situácie. Centrálna orchestračná platforma pre životné situácie (ďalej aj ako

„COP“) by mala obsahovať procesy životných situácií, kde budú definované aktivity životnej situácie, ktoré vykonávajú jednotlivé OVM (resp. systémy OVM). Aktivity by mali byť prepojené na elektronické služby štátu a na spoločné moduly. Procesy aj pravidlá by malo byť možné modelovať a nastavovať priamo v riešení s použitím low code prístupu. Taktiež by mal byť možný import a export v štandardizovaných formátoch, BPMN 2.0 pre procesy a DMN pre pravidlá.

Namodelované procesy životných situácií budú nasadené v orchestračnej platforme, kde budú vytvárané jednotlivé inštancie procesov. Centrálna orchestračná platforma pre životné situácie na základe udalosti o stave riešenia životnej situácie (získanej z Centrálnej zbernice udalostí) aktualizuje stav riešenia príslušnej inštancie životnej situácie alebo zabezpečí aktiváciu ďalšieho komponentu (vykonanie ďalšej aktivity procesu životnej situácie).

Riešenie bude okrem samotných funkčných celkov orchestračnej platformy a zbernice udalostí obsahovať aj vytvorenie procesov, vytvorenie a nastavenie pravidiel, nakonfigurovanie orchestračnej platformy pre vybrané životné situácie, notifikácie a pre vybrané časti procesu elektronickej komunikácie. Riešenie bude obsahovať aj vytvorenie a nastavenie udalostí, konfiguráciu zbernice v kontexte vybraných životných situácií. Vybrané životné situácie a ich procesy budú upresnené v etape analýzy a dizajnu.

Konsolidácia kvalifikovaných dôveryhodných služieb štátu v NASES

V rámci realizácie projektu bude nastavený rámec poskytovania KDS po uplynutí životnosti existujúceho riešenia, vrátane rozšírenia použiteľnosti a využívania dôveryhodných služieb koncovými používateľmi v zmysle zjednodušenia a zatraktívnenia využívania KDS.

Plánuje sa zvýšenie kvality komfortu a lepšej dostupnosti eGovernment služieb so zavedením technológií vzdialenej autorizácie (vzdialené podpisovanie – Remote Signing a Remote Sealing) bez nutnosti vlastnenia a využívania osobitného prostriedku – certifikovaného zariadenia pre kvalifikovaný elektronický podpis zo strany používateľa (QSCD). Zároveň projekt počíta aj so zavedením samoobslužných portálov pre vzdialené vydávanie, nahrávanie, revokovanie a správu kvalifikovaných a n ekvalifikovaných certifikátov pre potreby orgánov verejnej moci.

V rámci projektu bude realizovaná konsolidácia certifikačných autorít NASES-u, čoho dôsledkom sa predpokladá zníženie nákladov štátu na prevádzku HW zariadení a SW vybavenia jednotlivých certifikačných autorít. Bude nastavený rámec poskytovania KDS po uplynutí životnosti existujúceho riešenia, vrátane rozšírenia použiteľnosti a využívania dôveryhodných služieb koncovými používateľmi v zmysle zjednodušenia a zatraktívnenia využívania KDS.

NASES plánuje zvýšenie kvality komfortu a lepšej dostupnosti eGovernment služieb so zavedením technológií vzdialenej autorizácie (vzdialené podpisovanie – Remote Signing a Remote Sealing) bez nutnosti vlastnenia a využívania osobitného prostriedku – certifikovaného zariadenia pre kvalifikovaný elektronický podpis zo strany používateľa (QSCD).

Zároveň projekt ráta aj so zavedením samoobslužných portálov pre vzdialené vydávanie, nahrávanie, revokovanie a správu kvalifikovaných a nekvalifikovaných certifikátov pre potreby orgánov verejnej moci.

Optimalizácia prevádzkovej Platformy pre ŽS

NASES prevádzkuje platformu pre poskytovanie služieb pre verejnú správu. Aktuálne má k dispozícii dve lokality.

- Služby dodávky prostredia pre projektové výstupy najmä centrálne komponenty z programu Slovensko 3.0
- Služby automatizácie prevádzky platformy (technické štatistiky a reporty platformy) automatizované nasadzovanie, logovanie, reporting a monitoring dostupnosti služieb a kvality služieb
- Služby optimalizácie Cloud NASES (IaaC), zabezpečenie automatizácie služieb platformy, automatizácie monitorovania na úrovni platformy, konfigurácie a pod.
- Služby automatizácie testovania pre platformy (technické štatistiky a reporty platformy), automatizovaný monitoring dostupnosti služieb a kvality služieb

Program Slovensko 3.0 je realizovaný v úzkej spolupráci s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI), ktoré vo vlastnej zodpovednosti rieši ďalšie projekty, úzko previazané s projektami realizovanými v gescii NASES.

Program Slovensko 3.0 je nielen rozvojovým impulzom, ale aj veľkou výzvou pre agentúru, keďže vzhľadom na míľniky Plánu obnovy a odolnosti, je nevyhnutné všetky projekty zrealizovať do konca 1. štvrťroka 2026.

Výsledky Programu Slovensko 3.0 – zásadná modernizácia Ústredného portálu verejnej správy

Realizácia projektov v rámci programu prinesie zásadnú technologickú a funkčnú modernizáciu a náhradu centrálnych komponentov súčasného Ústredného portálu verejnej správy (ÚPVS), ktorá umožní:

- Vybudovanie novej, technologicky a funkčne modernej Platformy pre riešenie životných situácií, sprístupňujúcej prostredníctvom integrácií služby ÚPVS stovkám OVM
- Generačnú modernizáciu centrálnych komponentov ÚPVS, ktoré budú vybudované na najmodernejších technológiách (napr. DevSecOps technológie a procesy, kontajnerizácia systémov, automatizácia nasadzovania a správy systémov a pod.) a budú vyhovovať ako súčasným, tak aj predpokladaným budúcim rastúcim požiadavkám na bezpečnosť, výkonnosť a spoľahlivosť komponentov ÚPVS (napr. predpokladaný masívny nárast využitia v dôsledku zavedenia povinnej elektronickej komunikácie pre fyzické osoby – podnikateľov).
- Odbúranie vendor lock- u, t.j. kritickej prevádzkovej a znalostnej závislosti na dodávateľoch súčasného ÚPVS, pričom odbúranie vendor lock-u je jednou zo strategických priorít digitalizácie verejnej správy
- Zefektívnenie prevádzky a údržby ÚPVS a zníženie prevádzkových nákladov ako:
  - náhradou externých zdrojov vlastnými pracovníkmi
  - využitím moderných postupov a nástrojov na automatizovanie nasadzovania a prevádzky informačných systémov
- Zvýšenie odolnosti Ústredného portálu verejnej správy voči bezpečnostným útokom

Odbúranie vendor-locku – zmena operačného modelu prevádzky a správy ÚPVS

Dosiahnutie cieľov Programu Slovensko 3.0 vyžaduje aj zásadnú zmenu doterajšieho operačného modelu prevádzky, údržby a rozvoja informačných systémov, prevádzkovaných NASES.

V súčasnosti je denno-denná, rutinná prevádzka ÚPVS (tzv. L2 podpora), ako aj údržba a rozvoj ÚPVS (tzv. L3 podpora) plne „outsourcovaná“ /zabezpečovaná externými

dodávateľmi. Tento stav vytvára kritickú závislosť verejnej správy na úzkom okruhu dodávateľov („vendor lock“). Jednou zo strategických priorít štátu v oblasti digitalizácie, ako je uvedená aj v programovom vyhlásení vlády SR, je postupná eliminácia takéhoto stavu.

Realizácia projektov v rámci programu Slovensko 3.0 prináša aj zásadnú zmenu doterajšieho operačného modelu. Pre všetky nové systémy, dodané v rámci programu ako v gescii NASES, tak aj v gescii MIRRI, denno-dennú , rutinnú prevádzku (L2 podporu) prevezme do svojich rúk NASES. Dochádza teda k podstatnému zvýšeniu zodpovednosti vlastných pracovníkov NASESu.
Prevzatie L2 podpory z rúk dodávateľov bude vyžadovať výrazné rozšírenie vlastných odborných kapacít NASES pre zvládnutie činností L2 podpory , a to najmä:

- vytvorenie DevSecOps tímu
- vybudovanie vlastných inžinieringových a prevádzkových kompetencií pre zabezpečenie činností L2 podpory
- transformáciu súčasných prevádzkových procesov , tak aby zodpovedali princípov a požiadavkám DevSecOps modelu

Pre ilustráciu dopadov takejto zmeny na procesy a zodpovednosti vlastných pracovníkov - pracovníci NASESu budú už v skorých fázach dodávky projektu zodpovední za preberanie zdrojových kódov, spolu s ich kompletnou dokumentáciou tak, aby boli schopní vlastnými silami vytvoriť Produkčné prostredia pre dodávané systémy aprevádzkovať ich aj v prípad nesúčinnosti dodávateľa.

Zmena organizačnej štruktúry ako súčasť transformácie operačného modelu NASES

Ako už bolo uvedené, strategickým cieľom manažmentu NASES je postupná transformácia NASES na nákladovo-efektívneho poskytovateľa IT služieb pre verejnú správu.

K tomu patrí postupné budovanie štandardizovaného portfólia služieb s dobre definovanými popismi (obsahom) služieb a stanovenými úrovňami služieb („katalógu služieb“).

Efektívne uplatnenie DevSecOps princípov a technológií, na ktorých sú budované všetky novo-dodávané systémy v rámci programu Slovensko 3.0, takisto vyžaduje aj zmenu organizačného modelu agentúry.

DevSecOps model prevádzky prináša odbúranie bariér pre komunikáciu a spoluprácu odborných špecialistov z rôznych tímov, ktoré prinášali tradičné modely dodávky a prevádzky informačných systémov. V tradičných modeloch vývoj, prevádzka a starostlivosť o bezpečnosť informačných systémov boli realizované separátnymi organizačnými jednotkami.

Nový DevSecOps model prináša úzku súčinnosť a spoluprácu odborných špecialistov z rôznych organizačných jednotiek a tímov. Takíto špecialisti vytvárajú virtuálne tímy „krížom" cez organizačné jednotky a úzko spolupracujú už od skorých fáz dodávky informačných systémov, cez ich zavedenie do produkčnej prevádzky a následnú podporu, údržbu a ďalší rozvoj.

Úspešná realizácia projektov z Programu Slovensko 3.0 a dosiahnutie strategického cieľa – eliminácie vendor-locku – predovšetkým s využitím DevSecOps modelu a očakávaný nárast počtu IT špecialistov, súvisiaci s budovaním inžinieringových a prevádzkových kompetencií pre L2 podporu, vyžaduje aj prispôsobenie organizačného modelu.

S cieľom vytvoriť efektívnu organizačnú štruktúru, podporujúcu naplnenie strategických cieľov NASES, sa v roku 2024 vytvorila nová organizačná jednotka – Sekcia stratégie, IT architektúry a riadenia projektov.

Táto nová sekcia zastrešuje na jednej strane tvorbu stratégie agentúry, najmä definovanie štandardizovaného portfólia služieb, definovanie architektonických princípov a štandardov pre vývoj informačných systémov, tak aj celý životný cyklus vývoja a dodávky informačných systémov.

NASES s využitím pôvodného tímu špecialistov (najmä analytikov a projektových manažérov), a jeho posilnením a rozšírením o nové kompetencie (najmä v oblasti architektúry, stratégie a DevSecOps inžinieringu), v priebehu roka 2024 vybudoval v rámci tejto novej sekcie tím, ktorý má odborné znalosti a skúsenosti pre kompletné pokrytie životného cyklu projektov.

Tento tím disponuje odbornými špecialistami, ktorí dokážu:

- Identifikovať a porozumieť biznis potrebám jednotlivých OVM
- Sformulovať a stanoviť ciele a obsah projektov.
- Vytvoriť odborné zadanie pre obstaranie projektov
    - funkčnú špecifikáciu riešenia („Katalóg požiadaviek"),
    - požadovanú rámcovú architektúru riešenia, vrátane potrebných

integračných väzieb na iné systémy,
    - nefunkčné požiadavky na výkonnosť informačných systémov a
    - v neposlednom rade aj bezpečnosť systémov a dát.
- Zabezpečiť odborný dohľad („vecný gestor“) nad priebehom obstarávania
- Úspešne riadiť dodávku projektov až do ich finálnej akceptácie a nasadenia do prevádzky.

Kybernetická bezpečnosť

Pretrvávajúca geopolitická situácia so stálymi a narastajúcimi hrozbami nás núti neustále zlepšovať naše bezpečnostné opatrenia. V rámci agendy NASES sme preto zamerali naše úsilie na posilnenie kybernetickej bezpečnosti a ochrany kritickej infraštruktúry.

V roku 2024 sme implementovali pokročilé systémy pre detekciu a reakciu na kybernetické hrozby, ktoré nám umožňujú rýchlejšie a efektívnejšie reagovať na incidenty. Naša spolupráca s medzinárodnými partnermi a odborníkmi v oblasti kybernetickej bezpečnosti nám pomáha udržiavať vysokú úroveň ochrany a pripravenosti na nové výzvy.

Nárast počtu kybernetických a bezpečnostných incidentov a hrozieb je spôsobený viacerými faktormi, vrátane zvýšenej sofistikovanosti útočníkov, rozšírenia ransomware útokov (RaaS - ransomware as a service), zraniteľností v dodávateľských reťazcoch a nárastu aktivít na dark webe. Tieto kroky sú nevyhnutné pre zabezpečenie stability a bezpečnosti našej digitálnej infraštruktúry v čase, keď geopolitické napätie a kybernetické útoky neustále rastú.

V roku 2024 bolo v rámci služby SOC spracovaných **245 436 bezpečnostných udalostí** z toho 12 158 incidentov spracovaných na úrovni analytikov a špecialistov kybernetickej bezpečnosti.

Rok	2021	2022	2023	2024
Počet udalostí	42 026	34 811	57 433	245 436

Vyššie uvedená tabuľka uvádza trend počtu udalostí, ktoré sa spracovávajú v rámci sekcie bezpečnosti. Uvedený trend nárastu počtu udalostí je porovnateľný s celosvetovým vývojom, taktiež zahŕňa interné aktivity súvisiace s pripájaním nielen ďalších OVM na SOC ale aj nových IS.

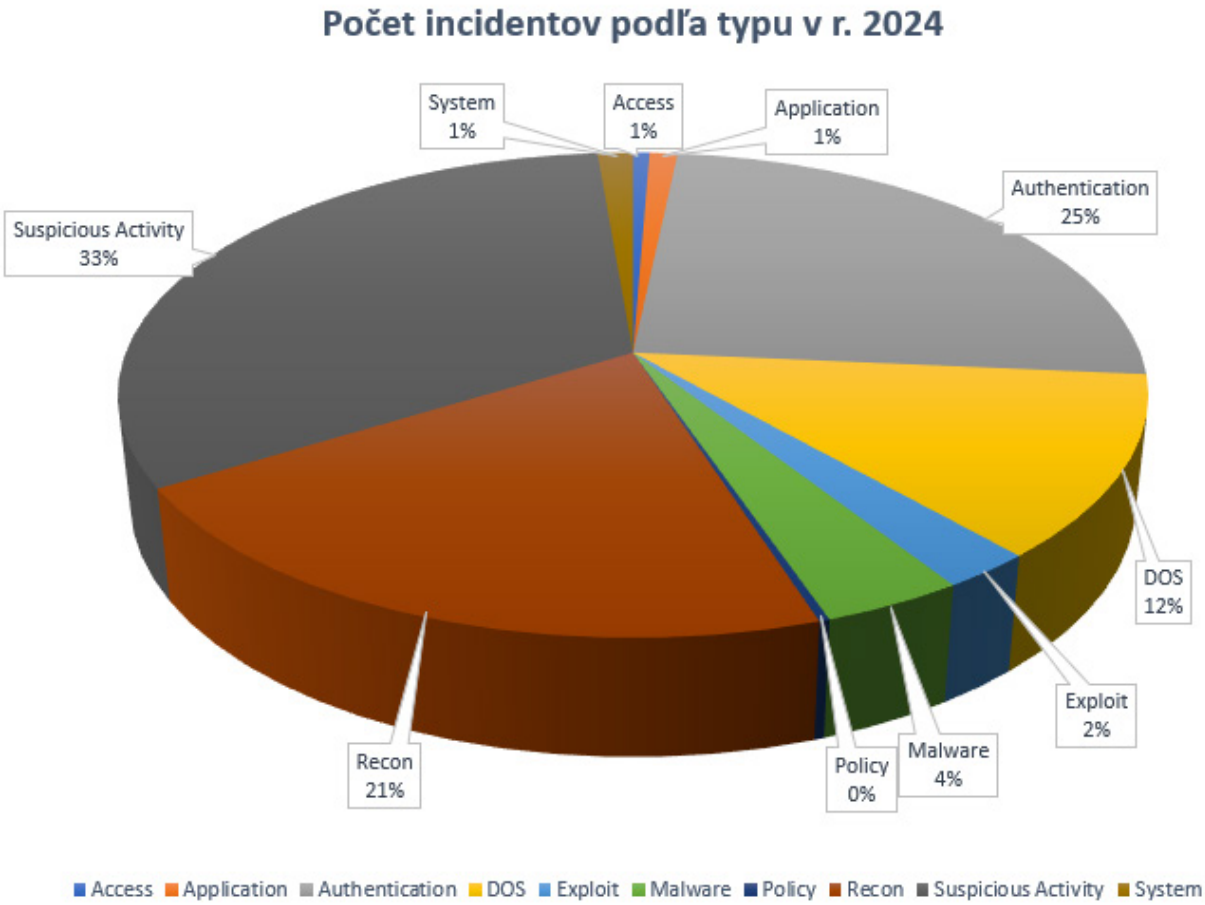

Uvedený graf vystihuje povahu evidovaných bezpečnostných incidentov v priebehu roku 2024. Faktom je, že okrem štandardných motivačných faktorov sa hlavným faktorom stáva počítačová kriminalita.

Legenda:

- Access (Prístup) - Udalosti súvisiace s neoprávneným alebo nevhodným prístupom k systému alebo údajom.
- Application (Aplikácia) - Udalosti týkajúce sa bezpečnosti aplikácií vrátane možných útokov alebo chýb v kóde.
- Authentication (Autentifikácia) - Udalosti, ktoré sú spojené s útokmi na autentifikačné mechanizmy alebo problémami s overovaním totožnosti používateľov.
- DOS (Denial of Service) - Útoky, ktoré majú za cieľ znemožniť prístup alebo služby používateľom tým, že preťažia systém alebo službu.
- Exploit (Exploit) - Útoky využívajúce chyby alebo slabiny v systéme s cieľom získať neoprávnený prístup alebo vykonávať škodlivé akcie.

- Malware (Malvér) - Udalosti súvisiace s malvérom, ako sú vírusy, červy alebo iný škodlivý softvér.
- Policy (Politika) - Porušenie bezpečnostných politík alebo štandardov stanovených pre používateľov alebo systém.
- Recon (Rekognícia) - Aktivity s cieľom získavať informácie o systéme alebo sieti pred skutočným útokom.
- Suspicious Activity (Podozrivá činnosť) - Aktivity, ktoré vyvolávajú podozrenie z hľadiska bezpečnosti, ale nutne neznačia potvrdenie útoku.
- System (Systém) - Udalosti súvisiace s celkovým bezpečnostným stavom systému.

V roku 2024 **GOV CERT SK** pokračoval v poskytovaní odborných konzultácií a koordinácie pri konfigurácii hardvéru, softvéru a fungovania služieb bezpečnostného monitoringu. V rámci bezpečnostného monitoringu sa zamerali na:

- zlepšenie detekčných schopností - Implementovali nové nástroje a technológie na detekciu pokročilých hrozieb, ktoré umožňujú rýchlejšie identifikovať a reagovať na kybernetické útoky;
- spolupráca na riešení incidentov - GOV CERT SK úzko spolupracoval s inými národnými a medzinárodnými bezpečnostnými tímami na riešení kybernetických incidentov, čím zlepšili koordináciu a efektívnosť reakcií na hrozby;
- implementácia SOAR systému - Systém pre orchestráciu a automatizáciu bezpečnostných operácií (SOAR) bol ďalej rozvíjaný a optimalizovaný. Tento systém umožňuje automatizovanú reakciu na hrozby a zefektívňuje spoluprácu medzi bezpečnostnými nástrojmi;
- automatizácia opakujúcich sa scenárov - automatizácia rutinných bezpečnostných úloh a scenárov umožnila šetrenie času a ľudského kapitálu, pričom sa zamerala na vážnejšie bezpečnostné incidenty vyžadujúce pokročilejšiu analýzu.

V roku 2024 sa NASES, resp. jej sekcia bezpečnosti zapojila do projektu EWS (Early warning System), a síce Detekcia zraniteľností koncových obslužných bodov pre OVM, MIRRI a samotný NASES, ktorého vlastníkom je MIRRI.

Cieľom projektu je taktiež :

- vylepšenie bezpečnosti infraštruktúrnych komponentov GOV CERT. Bezpečnostné opatrenia budú posilnené prostredníctvom aktualizácií a vylepšení sieťových komponentov, čím sa zvýši ich odolnosť voči útokom;
- zhromažďovanie údajov z OVM na jednom mieste umožní centralizovanú a koordinovanú bezpečnostnú reakciu, čím zvýši efektívnosť a rýchlosť analýzy bezpečnostných upozornení.

Od začiatku roka 2024 pokračoval **Odbor analýz bezpečnostných incidentov** (O-ABI) v úlohách, ktorými napĺňal podstatu eskalačného miesta pre Dohľadové centrum v rámci riešenia kybernetických bezpečnostných incidentov.

O-ABI prijímal v rámci svojej pôsobnosti informácie od OVM, ktoré následne vyhodnocoval a prijímal opatrenia, ktorými včas eliminoval dosahy možných kompromitácií e-mailových účtov a kybernetických útokov na uzly siete GOVNET.

V rámci svojej činnosti O-ABI posielal upozornenia a varovania na možné zraniteľnosti a kybernetické útoky smerujúce na uzly siete GOVNET.

O-ABI aj v roku 2024 pokračoval v odovzdávaní svojich poznatkov pre Dohľadové centrum ako aj odboru GOV CERT pri zefektívňovaní služieb bezpečnostného monitoringu.

O-ABI sa výrazne podieľal na zvýšení úrovne automatizácie riešenia bezpečnostných incidentov.

Odbor fyzickej bezpečnosti v chránenom priestore kategórie Dôverné zriadeného na zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností v súlade so zákonom č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou Národného bezpečnostného úradu č. 336/2004 Z. z. o fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti v znení vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 315/2006 Z. z. a ďalšími predpismi vydanými na vykonanie zákona, nepretržite vykonával činnosti v oblasti administratívnej, personálnej, fyzickej a objektovej bezpečnosti, ako aj v oblasti bezpečnosti technických prostriedkov v súlade s platnou legislatívou, vyhláškami NBÚ ako aj internými riadiacimi aktivitami NASES.

V roku 2024 bol zabezpečovaný pravidelný servis bezpečnostných systémov a odbor úspešne absolvoval interný audit NASES zameraný na proces riadenia incidentov.

Školenia zamestnancov v oblasti režimových podmienok, administrácia systému vstupov a elektronického monitorovania priestorov agentúry sú vykonávané kontinuálne podľa aktuálnych požiadaviek a v súlade s internými riadiacimi aktivitami.

Objektová ochrana prostredníctvom pohotovosti zamestnancov sekcie bezpečnosti kontinuálne prebieha formou operatívneho komunikačného prepojenia na pult centrálnej ochrany.

V roku 2024 odbor fyzickej bezpečnosti priebežne zabezpečoval na základe požiadaviek z jednotlivých odborov manažment vstupov do zmluvných datacentier.

Slovenská národná certifikačná autorita

V roku 2024 sa NASES ako Slovenská národná certifikačná autorita (ďalej SNCA) zamerala na niekoľko prioritných tém.

Zahájila prípravu pokladov pre obstaranie nového riešenia pod názvom "Konsolidácia certifikačných autorít", prostredníctvom ktorého sa obstará nová infraštruktúra SNCA a zmodernizujú sa kvalifikované dôveryhodné služby.

Primárnym cieľom projektu je centralizácia kvalifikovaných dôveryhodných služieb poskytovaných NASES a centralizácia poskytovania technických certifikátov pre potreby štátu, vďaka čomu by sa zabezpečilo zjednodušenie poskytovania týchto služieb a vo veľkej miere aj ich automatizácia. V priebehu roka NASES pripravila podklady pre verejné obstarávanie, realizovala prípravné trhové konzultácie a zistila predbežnú hodnotu zákazky. Vďaka tomu mala na konci roka sfinalizované všetky potrebné podklady k zahájeniu verejného obstarávania.

V priebehu roka zástupcovia NASES taktiež spolupracovali na úprave zákona 272/2016 Z.z. o dôveryhodných službách, v rámci ktorého prispeli niekoľkými relevantnými pripomienkami. Tie sa nakoniec prejavili aj vo finálnom znení zákona.

V septembri SNCA úspešne prešla kontrolným auditom realizovaným orgánom posudzovania zhody a naďalej si zachovala štatút certifikovaného poskytovateľa dôveryhodných služieb.

V novembri dôveryhodné služby SNCA úspešne prešli komplexným penetračným testovaním a testy neodhalili na infraštruktúre žiadnu závažnú zraniteľnosť.

Aj pre veľkú úspešnosť samoobslužného portálu pre vydávanie mandátnych certifikátov na diaľku, sa na konci roka NASES rozhodol rozšíriť túto možnosť o vzdialené vydávanie certifikátov pre elektronickú pečať a o možnosť samoobslužnej revokácii vydaných certifikátov prostredníctvom SNCA, ktorá klientom zabezpečí možnosť okamžitého

zrušenia vydaného certifikátu. Do pilotnej prevádzky by sa rozšírenie portálu malo dostať na konci marca 2025.
V roku 2024 dosiahla SNCA stúpajúci záujem hlavne pri službe vydávania mandátnych certifikátov, ktorá sa zatraktívnila aj vďaka spusteniu portálu pre Vzdialené vydávanie mandátnych certifikátov, ktorý umožňuje vydanie certifikátu priamo z pohodlia pracoviska držiteľa certifikátu. Medziročný nárast je na úrovni až 39,5 percenta.

Kvalifikované dôveryhodné služby	2021	2022	2023	2024
Elektronické pečate	844	1 126	1 798	1 348
Mandátne certifikáty	3 026	4 769	5 893	8 219
Časové pečiatky	39 953 786	67 250 411	80 847 165	81 240 848
Validácia podpisov a pečatí	n/a	277 467	1 024 808	1 053 918

Štatistika poskytnutých dôveryhodných služieb v kusoch k 31. decembru 2024

Zamestnanci a vzdelávanie

Celkový počet zamestnancov k 31. decembru 2024 bol 194 vrátane 10 zamestnancov na materskej alebo rodičovskej dovolenke. Na porovnanie, v roku 2023 v NASES pracovalo 185 ľudí a v roku 2021 iba 174.

V NASES k 31. decembru 2024 pracovalo 115 mužov, čo je 59,28%, a 79 žien, čo je 40,72%.

Vysokoškolsky vzdelaní, II. stupeň vzdelania: 113 zamestnancov.
Vysokoškolsky vzdelaní, I. stupeň vzdelania: 11 zamestnancov.
Stredoškolsky vzdelaní: 70 zamestnancov.

Od januára 2024 do decembra 2024 prijala agentúra 36 nových zamestnancov a ukončila pracovný pomer s 37 zamestnancami.

Zamestnanci v roku 2024 využili možnosti nadobudnúť nové znalosti prostredníctvom školení a vzdelávania. V rámci informačných technológií išlo napríklad o školenia VMware v Spehre:Troubleshooting (V8), Fortinet Security Fabric, Administrácia a pokročilá administrácia MySQL, Implement Cisco Application Centric Infra-Advanced, FortiSwitch Operations, Red Hat Enterprise Linux Automation with Ansible and Exam .

Ďalej napríklad Školenie Enterprise architect pre modelovanie procesov a analytických procesov pre analytikov. V oblasti bezpečnosti zamestnanci absolvovali školenia Certified Identity management professional (CIMP), zúčastnili sa na Konferencii Kybernetickej bezpečnosti, prešli recertifikáciou cez školenia SANS (Renewal-CPE: GIAC Network Forensis Analyst (GNFA), Renewal-CPE: GIAC Certified Intrusion Analyst (GCIA), Renewal-CPE: GIAC Network Forensis Analyst (GNFA), Renewal-CPE: GIAC Certified Intrusion Analyst (GIAC)) a recertifikáciou v oblasti CompTIA (Renewal - CPE - CompTIA Security, Renewal- CPE- CompTIA CySa, Renewal -CPE-CompTIA CySA) atď.

Naďalej sa využívali vzdelávacie portály pluralsight.com, e-learningový portál itpro.tv, skillmea.

Popri školeniach z oblastí informačných technológií zamestnanci pravidelne absolvujú odborné školenia či už ohľadom legislatívnych zmien, alebo všeobecne zmien v agentúre, či ohľadom zlepšovania procesov.

Zamestnanci zároveň absolvovali množstvo školení v súvislosti s prechodom agentúry na Centrálny ekonomický systém.

Audity

V roku 2024 bolo v NASES vykonaných všetkých 12 vnútorných auditov podľa Plánu vnútorných auditov na rok 2024. Audity boli zamerané najmä na preverenie miery zhody pri uplatňovaní novo zavedených interných dokumentov a na preverenie vykonania nápravných opatrení prijatých po externom audite kybernetickej bezpečnosti v roku 2022.

V septembri 2024 sa v NASES spoločnosťou QSCert, s. r. o., vykonal externý kontrolný audit, ktorý vykonal kontrolu súladu s certifikačným auditom z roku 2023 a posúdil či NASES dodržiava požiadavky Nariadenia eIDAS a príslušné normy, a na základe ktorého boli NASES vydané potvrdzujúce certifikáty pre všetky poskytované služby:

- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre elektronický podpis.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre elektronickú pečať.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania a overovania kvalifikovaných certifikátov pre autentifikáciu webových sídel.

- Kvalifikovaná dôveryhodná služba validácie kvalifikovaných elektronických podpisov.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba validácie kvalifikovaných elektronických pečatí.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba uchovávania kvalifikovaných elektronických podpisov.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba uchovávania kvalifikovaných elektronických pečatí.
- Kvalifikovaná dôveryhodná služba vyhotovovania kvalifikovaných elektronických časových pečiatok.

Verejné obstarávania

Sumár zákaziek za rok 2024				
Poradie:	**Zákazka podľa finančného limitu:**	**Spôsob obstarávania:**	**Počet verejných obstarávaní:**	**Celková hodnota zákaziek v EUR s DPH:**
1	Nadlimitné zákazky - užšia súťaž	Dynamický nákupný systém IS EVO	25	13 930 058,70
2	Zákazky s nízkou hodnotou	Elektronický kontraktačný systém	12	623 060,56
3	Podlimitné zákazky	IS EVO	10	1 070 736,00
4	Zákazky s nízkou hodnotou	IS EVO	10	640 066,22
5	Zákazky malého rozsahu	IS EVO	3	71 865,00
6	Nadlimitná zákazka - opätovné otvorenie súťaže	Rámcová dohoda MV SR	1	1 750 272,00
7	Nadlimitná zákazka - priame rokovacie konanie	IS EVO	1	930 240,00
8	Podlimitná zákazka	Elektronický kontraktačný systém	1	63 600,00
Celkom:			**63**	**19 079 898,48**

Finančné výsledky

Rozpočet NASES v roku 2024

Všeobecná časť

V zmysle uzatvoreného Kontraktu na rok 2024 medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“) a Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES“) bol pre NASES poskytnutý príspevok zo štátneho rozpočtu v súlade so záväznými ukazovateľmi štátneho rozpočtu na rok 2024 na plnenie odborných úloh v oblasti informatizácie spoločnosti, správy a prevádzkovania elektronických komunikačných sietí a služieb pre MIRRI SR, ostatné orgány štátnej správy, právnické osoby a fyzické osoby, ktoré požadujú informácie, údaje z informačných systémov, databáz a registrov verejnej správy vo výške **39 331 422,- eur** ako bežný transfer.

Dodatkom č. 1 ku Kontraktu na rok 2024 bol príspevok navýšený o celkovú sumu **75 552,40 eur**, čo predstavovalo celkové zníženie bežných výdavkov o sumu 124 447,60 eur a navýšenie kapitálových výdavkov o sumu 200 000,- eur v zmysle nasledovných rozpočtových opatrení:

a) Navýšenie finančného príspevku:

- Rozpočtové opatrenie č. 9/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v súlade so Zmluvou o pripojení do vládnej dátovej siete GOVNET medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a NASES vo výške 280 980,- eur,
- Rozpočtové opatrenie č. 20/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov vo výške 24 000,- eur v súvislosti so Zmluvou o zabezpečení prevádzkovania IS PEP, ktorú Ministerstvo financií Slovenskej republiky uzavrelo s NASES,
- Rozpočtové opatrenie č. 27/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci pri využívaní služieb vládnej dátovej siete GOVNET medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a NASES vo výške 541 167,- eur (z toho príspevková organizácia Slovenský hydrometeorologický ústav vo výške 336 268,80 eur),
- Rozpočtové opatrenie č. 32/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci v súvislosti s využívaním služieb vládnej dátovej siete GOVNET Kanceláriou Národnej rady Slovenskej republiky vo výške 31 722,- eur,
- Rozpočtové opatrenie č. 46/2024 na povolené prekročenie limitu bežných

výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci pri využívaní služieb vládnej dátovej siete GOVNET medzi Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky – Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv a NASES vo výške 25 545,60 eur,

- Rozpočtové opatrenie č. 49/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Zmluvy o pripojení do vládnej dátovej siete GOVNET medzi PPA a NASES vo výške 280 980,- eur,
- Povolené prekročenie limitu kapitálových výdavkov na implementáciu dopadu legislatívnych zmien ÚPVS vo výške 200 000,- eur.

b) Zníženie finančného príspevku:

- Rozpočtové opatrenie č. 39/2024 na financovanie štandardnej technickej podpory pre licencie a softvérové produkty Oracle vo výške 171 642,20 eur v prospech Ministerstva financií Slovenskej republiky,
- Rozpočtové opatrenie č. 47/2024 na financovanie prevádzkovej podpory Centrálneho informačného systému štátnej služby v prospech Úradu vlády Slovenskej republiky na základe Zmluvy o prevode správy majetku štátu a o postúpení práv a prevzatí povinností z vybraných zmluvných vzťahov.
- Mzdové prostriedky vrátane poistného v celkovej výške 1 070 000,- eur.

Dodatkom č. 2 ku Kontraktu na rok 2024 bol navýšený príspevok o **1 480 742,03 eur** na bežné výdavky v zmysle nasledovných rozpočtových opatrení:

- Rozpočtové opatrenie č. 71/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov v zmysle Memoranda o spolupráci pri využívaní služieb vládnej dátovej siete GOVNET medzi Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a NASES vo výške 536 738,40 eur,
- Rozpočtové opatrenie č. 72/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov vo výške 944 003,63 eur v súvislosti so Zmluvou o zabezpečení prevádzkovania informačného systému pre platby a evidenciu správnych a súdnych poplatkov (IS PEP), centrálnych a ďalších komponentov Služby eKolok, uzatvorenou s Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

Dodatkom č. 3 ku Kontraktu na rok 2024 bol príspevok navýšený o celkovú sumu **2 472 000,- eur**, z toho transfer na bežné výdavky vo výške 472 000,- eur a na kapitálové výdavky vo výške 2 000 000,- eur v zmysle nasledovných rozpočtových opatrení:

a) Navýšenie finančného príspevku:

- Rozpočtové opatrenie č. 82/2024 na povolené prekročenie limitu bežných výdavkov na poskytovanie služieb centrálneho úradného doručovania vo výške 4 000 000,- eur a zároveň sa rozpočtovým opatrením navýšil limit kapitálových

výdavkov vo výške 2 000 000,- eur viazaním bežných výdavkov.

b) Zníženie finančného príspevku:
   - Mzdové prostriedky vrátane poistného v celkovej výške 128 000,- eur.
   - Bežné výdavky o sumu 3 400 000,- eur, z toho suma 2 000 000,- eur viazaná na kapitálové výdavky.

Text	Schválený rozpočet 2024	Upravený rozpočet 2024	Skutočnosť 2024
1	2	3	4
Príjmy spolu	**39 331 422,00**	**43 359 716,43**	**43 359 716,43**
z toho:			
bežné príjmy	39 331 422,00	41 159 716,43	41 159 716,43
kapitálové príjmy	0,00	2 200 000,00	2 200 000,00

Celkové výdavky za rok 2024 zo štátneho rozpočtu:

VÝDAVKY SPOLU:		39 619 413,85 eur
A.	Bežné výdavky (600)	39 107 008,84 eur
B.	Kapitálové výdavky(700)	512 408,01 eur

Výdavky spolu:

Bežné výdavky zo štátneho rozpočtu

Rozpočet bežných výdavkov zo štátneho rozpočtu na rok 2024 pre NASES v zmysle Kontraktu a jeho dodatkov bol vo výške 41 159 716,43 eur.

K 31. decembru 2024 boli bežné výdavky čerpané vo výške 39 107 008,84 eur zo zdrojov štátneho rozpočtu poskytnuté na príslušný rozpočtový rok.

Čerpanie bežných výdavkov bolo v nasledovnom zložení:

Mzdy, platy (610)

Mzdové prostriedky boli za sledované obdobie čerpané zo zdrojov štátneho rozpočtu na aktuálny rozpočtový rok vo výške 6 342 006,47 eur.

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2024	Upravený rozpočet 2024	Skutočnosť 2024
610 Mzdy, platy a OOV	**8 571 067,00**	**7 145 067,00**	**6 342 006,47**

Poistné (620)

Poistné a príspevky do poisťovní boli v sledovanom období čerpané zo zdrojov štátneho rozpočtu poskytnutých na aktuálny rozpočtový rok vo výške 2 488 464,48 eur.

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2024	Upravený rozpočet 2024	Skutočnosť 2024
620 Poistné, odvody	**3 339 236,00**	**2 817 236,00**	**2 488 464,48**

Tovary a služby (6š0)

Celkové čerpanie prostriedkov z rozpočtu 2024 v rámci kategórie 630 - Tovary a služby bolo vo výške 29 957 575,38 eur. Najvýznamnejšie výdavky boli v kategórii 632, v ktorej sú evidované výdavky na centrálne úradné doručovanie listinných zásielok, prevádzku vládnej dátovej siete GOVNET, zasielanie hromadných SMS v rámci ÚPVS a energie. Ďalším výrazným prvkom v tejto kategórii výdavkov je položka 635, kde sú sledované najmä výdavky na prevádzku a aplikačnú podporu portálu ÚPVS. Prehľad čerpania prostriedkov v rámci kategórie 630 podľa jednotlivých rozpočtových skupín:

- **Cestovné náhrady (631)**

Výdavky na pracovné cesty boli čerpané v celkovej výške 1 052,74 eur, najmä v súvislosti so zabezpečením výjazdov na diagnostiku a riešenie incidentov v rámci DUD a migrácie uzlov do siete Govnet 3.0.

- **Energie, voda, poštové služby a komunikačná infraštruktúra (632)**

V rámci tejto položky boli čerpané finančné prostriedky poskytnuté v roku 2024 v celkovej výške 14 698 612,93 eur. Na zabezpečenie prevádzky centrálneho úradného doručovania úradných zásielok orgánov verejnej moci bola vynaložená suma 9 589 845,04 eur, pričom náklady na poštové služby mimo týchto zásielok boli čerpané v sume 5 328,14 eur. Výdavky na vládnu dátovú sieť Govnet boli uhradené vo výške 4 723 860,70 eur, na telekomunikačné služby vrátane zasielania hromadných SMS boli čerpané prostriedky vo výške 219 021,81 eur. Na energie, vodné a stočné bolo čerpanie vo výške 160 557,24 eur.

- **Materiál (633)**

Výdavky na materiál boli v celkovej výške 711 669,98 eur. Agentúra v rámci tejto položky obstarala výpočtovú techniku vrátane príslušenstva, predĺženie platnosti certifikátov a nákup nových certifikátov k ÚPVS, interiérové vybavenie, kancelársky materiál, tonery a inštalačný materiál ku komunikačnej infraštruktúre.

- **Dopravné (634)**

Rozpočet na tejto položke bol čerpaný v celkovej výške 16 298,67 eur a to najmä na pravidelné servisné prehliadky a opravy služobných osobných motorových vozidiel agentúry, nákup pohonných hmôt, havarijné a povinné zmluvné poistenie a nákup diaľničných známok.

- **Rutinná a štandardná údržba (635)**

Na tejto položke bolo čerpanie v celkovej výške 11 817 795,15 eur a to najmä na služby prevádzky a aplikačnej podpory pre ÚPVS, IS PEP, eID/eIDAS, SNCA, CSRU a CISŠS v sume 9 019 150,25 eur ale i na obstaranie podpory pre výpočtovú techniku, unikátny, špecializovaný konfigurovateľný a krabicový softvér.

- **Nájomné za nájom (636)**

Na tejto položke boli čerpané prostriedky v celkovej výške 978 769,32 eur, tieto boli použité na nájomné za prenájom dátových centier a serverovní, nájom výpočtovej techniky, ale i na prenájom optických vlákien.

- **Ostatné služby (637)**

Výdavky na tejto položke boli čerpané vo výške 1 733 376,59 eur, najmä na konzultačné a poradenské služby v oblasti informačno-komunikačných technológií, IT školenia a znalecké posudky. Ďalej išlo o výdavky na odmeny zamestnancov mimo pracovného pomeru, všeobecné služby spojené s nájmom, právne a poradenské služby, školenia, tvorba a čerpanie sociálneho fondu a iné.

- **Transfery jednotlivcom (642)**

Výdavky na položke 642 boli čerpané z rozpočtu daného roku vo výške 318 962,51 eur. V najväčšej miere boli použité na poskytnutie finančného príspevku na stravovanie pre zamestnancov, na odstupné a odchodné, náhradu príjmu za nemoc a pravidelný ročný členský príspevok na verejné adresné rozsahy.

Kapitálové výdavky

Na kapitálové výdavky nebol prvotne kontraktom pre rok 2024 pridelený rozpočet. Dodatkom č. 1 ku kontraktu bol pridelený príspevok na kapitálové výdavky v sume 200 000,- eur nad rámec rozsahu stanoveného v kontrakte. Na základe rozpočtového opatrenia k povolenému prekročeniu limitu kapitálových výdavkov a Dodatku č. 3 ku kontraktu na rok 2024 bol navýšený rozpočet o sumu 2 000 000,- eur. Čerpanie kapitálových výdavkov bolo vynaložené vo výške 512 408,01 eur najmä na implementáciu dopadu legislatívnych zmien ÚPVS.

Mimorozpočtové prostriedky

Príjem mimorozpočtových prostriedkov za poskytnuté služby bol v roku 2024 vo výške 2 485 190,04 eur v zložení:

- centrálne úradné doručovanie 1 756 425,32 eur
- prevádzka a podpora IS PEP a IS FO 499 554,00 eur
- IT služby Workplace Management 180 808,54 eur
- predaj QSCD zariadení (SNCA) 48 402,18 eur

V roku 2024 boli z mimorozpočtových zdrojov čerpané prostriedky vo výške 2 315 808,70 eur na bežné výdavky.

Výsledok hospodárenia z mimorozpočtovej činnosti pred zdanením predstavuje k 31.12.2024 sumu 152 872,12 eur.

Slovník skratiek

eIDAS Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 CEF Nástroj na prepájanie Európy

CEP Centrálna elektronická podateľňa

CISŠS Centrálny informačný systém štátnej služby CMDB Databáza pre riadenie konfigurácií

CSIRT Jednotka na riešenie kybernetických bezpečnostných incidentov CSRÚ Centrálna správa referenčných údajov

CÚD Centrálne úradné doručovanie DFŠ Detailná funkčná špecifikácia DIZ Dohoda o integračnom zámere

DMZ Podsieť oddelená od ostatných zariadení (z angl. demilitarized zone) DNS Systém doménových mien (z angl. domain name system)

EKS Elektronický kontraktačný systém

EŠIF Európske štrukturálne a investičné fondy

FIIT STU Fakulta informatiky a informačných technológií Slovenskej Technickej univerzity

FTP Protokol prenosu súborov

G2G Modul komunikácie verejnej správy pomocou middleware platformy (z angl. Government to Government)

GOVNET Privátna nadrezortná sieť, ktorá prepája uzly inštitúcií verejnej správy GUI Grafické používateľské rozhranie (z angl. graphical user interface)

IAM Autentifikačný modul ÚPVS (z angl. Identity Access Management) IP Internetový protokol

IPS Systém prevencie prienikov (z angl. Intrusion Prevention Systems)

IS PEP Systém prevencie prienikov (z angl. Intrusion Prevention Systems) ITIL Informačný systém pre platby a evidenciu správnych a súdnych (z angl. Information Technology Infrastructure Library)

KC Ústredné kontaktné centrum

KDS Kvalifikované dôveryhodné služby KNR SR Kancelária Národnej rady SR

KSDR Komponent sprístupňovania doručovaných rozhodnutí LAN Lokálna sieť

MEP Platobný modul Ústredného portálu verejnej správy MF SR Ministerstvo financií SR

MIRRI Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

MSP Modul správy poplatkov

MZVEZ SR Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR MŽP SR Ministerstvo životného prostredia SR

NASES Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby NBÚ Národný bezpečnostný úrad

NFP Nenávratný finančný príspevok PCA (z angl. Private cloud appliance)

PPA Pôdohospodárska platobná agentúra RA Registračná autorita

RFO Register fyzických osôb

QSCD Certifikované zariadenie pre podpis a pečať SEPA Jednotná oblasť platieb v eurách

SMTP Sieťový protokol na posielanie pošty SNCA Slovenská národná certifikačná autorita

TESTA Vlastná sieť Európskeho spoločenstva izolovaná od internetu ÚIS Úprava informačných systémov

ÚPVII Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu ÚPVS Ústredný portál verejnej správy – slovensko.sk

WAF Webový aplikačný firewall WAN Sieť s veľkou oblasťou